

STUDIEGIDS HOGESCHOOL LEIDEN

2011 - 2012

OPLEIDING TOT FYSIOTHERAPEUT

OPLEIDING TOT FYSIOTHERAPEUT

Als fysiotherapeut help je mensen met houdings- en bewegingsklachten hun problemen te voorkomen, te verminderen of niet erger te laten worden. Mensen komen meestal bij de fysiotherapeut terecht nadat ze door een arts zijn doorverwezen. Maar tegenwoordig kan de cliënt ook zonder verwijfsbrief van de arts naar de fysiotherapeut gaan. Je neemt dan een vraaggesprek af en onderzoekt de patiënt. Daarna stel je een fysiotherapeutische diagnose, bepaal je welke behandeling het beste kan worden toegepast en schrijf je een behandelplan.

Je patiënten zijn zeer divers, van jong tot oud. Denk niet dat je alleen jonge sporters gaat behandelen. Steeds meer ouderen bereiken een steeds hogere leeftijd. Die zogenaamde dubbele vergrijzing heeft ook gevolgen voor de fysiotherapie. Je krijgt steeds vaker te maken met langdurige klachten die je misschien wel kunt verminderen, maar niet meer geheel kunt verhelpen. Het geeft veel voldoening als je toch resultaat weet te boeken! Je geeft voorlichting, adviseert en geeft leefregels voor de alledaagse activiteiten die de patiënt onderneemt. Als dat nodig is, laat je de patiënt trainen en geef je de patiënt oefeningen die de hij thuis zelf herhaalt. Als de afname van klachten wordt belemmerd door stoornissen in spier- en/of gewrichtsysteem, kun je training combineren met manuele technieken als masseren en/of teweegbrengen van articulaire (gewrichts) bewegingen. Iedere behandeling heeft weer een eigen effect. Afhankelijk van de aard van de klachten maak je je keuze.

Naast het echte werk ben je natuurlijk bezig met de bedrijfsvoering van je praktijk zoals contacten onderhouden met verwijzers, de zorg voor je pand, de boekhouding en overleg met andere hulpverleners, collega's, en medewerkers. Je werkt mee aan de ontwikkeling van je beroep: door deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek of te helpen bij het opstellen of ontwikkelen van richtlijnen. Op dit moment zijn actuele thema's in de fysiotherapie: ketenzorg, preventie en zelfmanagement, en bewegings-programma's voor mensen met chronische ziekten en ouderen. Bovendien volg je geregeld (verplichte) nascholingen om je kennis en vaardigheden actueel te houden, je ergens in te specialiseren of je juist op een breder gebied te ontwikkelen.

Studeren aan de Opleiding tot Fysiotherapeut in Leiden betekent:

- Vanaf de eerste dag concreet en praktisch betrokken zijn bij de dagelijkse praktijk van de fysiotherapeut.
- Dat jij als student centraal staat met jouw talenten en passies voor het werken in de gezondheidszorg van morgen.
- Actueel, toekomstgericht, onderwijs volgen.
- Werken met een eigen studieloopbaanbegeleider gedurende de gehele studie.
- Stagelopen bij praktijken en instellingen die hun sporen in de fysiotherapie hebben verdiend.
- Leren van leervaardigheden om je beroepsmatig verder te ontwikkelen.
- Een optimale voorbereiding op het werken als fysiotherapeut van de toekomst waarin het behandelen van mensen met een chronische ziekten en ouderen een uitdaging vormt.
- Leren oog te krijgen en te houden voor de mens achter de patiënt.
- Een breed blikveld ontwikkelen van de positie die je als fysiotherapeut inneemt binnen de gezondheidszorg. Jij weet straks precies wat je als fysiotherapeut een patiënt kunt bieden en je weet precies wanneer een andere zorgverlener voor de patiënt belangrijk wordt.
- Expert worden in het leveren van zorg op maat, preventie en stimuleren van zelfmanagement van de patiënt.
- Je leren profileren als zelfstandig zorgondernemer in het speelveld van de marktwerking in de zorg.

Beroepspraktijk cohort 2011

Vanaf het eerste studiejaar kom je regelmatig in de praktijk. In de propedeuse gebeurt dat door oriëntatiestages van 3 keer 3 dagen. In de doelstelling van deze stages staat de ontwikkeling van je beroepsattitude centraal. In het tweede jaar loop je een dag in de week (junior)stage. In het derde en vierde jaar heb je twee lange stageperiodes van in totaal zo'n 40 weken. Naast de stage werk je aan een innovatie- en een ondernemersopdracht. Verder werk je in jaar drie en/of vier aan een beroepsgeoriënteerd onderzoeksproject en volg je een minor. Door je keuze voor de minor geeft je sturing aan je verdere beroepsgerichte ontwikkeling. Deze vrije keuzeruimte bestaat uit 30 EC's en biedt ruimte voor verdere verdieping of verbreding. Of je creëert hiermee doorstromingsmogelijkheden naar een masteropleiding.

Beroepspraktijk cohort 2010 en eerder

Vanaf het eerste studiejaar kom je regelmatig in de praktijk. Dat gebeurt in de propedeuse door oriëntatiestages. In het tweede semester van het tweede jaar en in het eerste semester van het derde jaar loop je een dag in de week (junior)stage. In het derde en vierde jaar heb je twee lange stageperiodes van in totaal zo'n 40 weken. Naast al deze stages volg je onderwijs op de hogeschool zodat je jouw praktijkervaringen goed kunt koppelen aan de theorie. Verder werk je in jaar drie en/of vier aan je minor. Door je keuze voor de minor van 30 EC's geef je sturing aan je verdere beroepsgerichte ontwikkeling.

1 Studieprogramma

- 1.1 Opleidingskader en raamleerplan
- 1.2 Propedeuse cohort 2011
- 1.3 Postpropedeusefase cohort 2010 en eerder
- 1.4 Keuzeprogramma (alleen voor cohort 2010 en eerder)
- 1.5 Doorstroom mbo naar hbo
- 1.6 Organisatorische uitvoering van het onderwijs
- 1.7 Toelichting op de OER
- 1.8 Onderwijsprogramma 2011-2012

2 Studentbegeleiding

- 2.1 Studieloopbaanbegeleiding
- 2.2 Studieadvies eind eerste jaar
- 2.3 Stagebegeleiding

3 Organisatie van de opleiding

- 3.1 Management/commissies
- 3.2 Overige commissies
- 3.3 Jaaroverzicht
- 3.4 Informatievoorziening

4 Professional masteropleiding en post-hbo scholingen

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Scholingsprogramma master Fysiotherapie/Oefentherapie bij mensen met chronische ziekten
- 4.3 Aanschuifonderwijs masteropleiding
- 4.4 Masterclass fysiotherapie
- 4.5 Post-hbo cursussen en nascholingen
- 4.6 Meer informatie

Opleidingsmanager Lucienne van Laar, tel. 071 518 87 72

Servicedesk. tel. 071 518 89 00, servicedesk@hsleiden.nl

OPLEIDING TOT FYSIOTHERAPEUT

1 STUDIEPROGRAMMA

1.1 Opleidingskader en raamleerplan

'Wat doet de fysiotherapeut?' Fysiotherapie richt zich op het bewegingssysteem van het menselijk lichaam. Ook de regulerende systemen zoals het zenuwstelsel, het hart en vaatstelsel, het spierskeletstelsel en bindweefsel en de ademhaling spelen hierbij een essentiële rol. De fysiotherapeut legt vast wat de bewegings(on)mogelijkheden zijn van de patiënt/cliënt en op welke wijze de bewegingen plaatsvinden om te kunnen analyseren waarom de patiënt/cliënt juist op deze manier beweegt. In zijn analyse zoekt hij naar beïnvloedbare factoren en op basis daarvan stelt hij zijn doelen en behandelingsplan op. De fysiotherapeut beschrijft het (potentiële) gezondheidsprobleem van de patiënt/cliënt in termen van stoornissen in anatomische structuren of fysiologische of psychologische functies die van invloed zijn op het bewegend functioneren; in termen van beperkingen in vaardigheden en activiteiten van het individu; en in termen van beperkingen in participatie aan sociaal-maatschappelijke processen. De fysiotherapeutische hulpverlening vindt plaats in samenwerking tussen fysiotherapeut, patiënt/cliënt en andere betrokkenen (bijvoorbeeld familie en collega's uit andere disciplines). De fysiotherapeut stemt de fysiotherapeutische hulpverlening zo goed mogelijk af op de hulpvraag.

1.1.1 Doel van de opleiding tot fysiotherapeut Als fysiotherapeut ben je verantwoordelijk voor het ondersteunen van mensen met een beperking in het bewegend functioneren en een belemmering in het vinden van een oplossing hiervoor. Het is nodig dat je:

1. Verantwoordelijkheid draagt. Deze verantwoordelijkheid houdt in dat je de beperkingen van de patiënt en de belemmeringen die hij ervaart goed in kaart brengt. Dit geldt ook voor de methoden die al geprobeerd zijn om het bewegend functioneren te helpen verbeteren. Je houdt ook Maar ook de wensen van de patiënt in het oog. Wat wil de persoon en welke mogelijkheden zijn er om dat te bereiken? Helpen betekent hierin niet: "wat kan ik doen?" maar "Kan ik iets doen dat aansluit bij de hulpvraag van de patiënt en zo ja, wat?" Belangrijke aspecten hierin zijn verwoord in de pijlers van Evidence Based Practice (EBP). Die vormen de basis van de fysiotherapie.
2. Ondersteunt. De verantwoordelijkheid voor het verbeteren ligt bij de patiënt, maar je hebt wel een belangrijke rol in het in kaart brengen van het probleem. Niet elke patiënt ziet de eigen beperkingen. Jouw expertise hierin is het aandragen van mogelijke oplossingen. Hierin is

de vraag van de patiënt leidend, je biedt niet meer dan gevraagd wordt. Daarnaast ben je op de hoogte van de werkzaamheden van andere zorgverleners en weet je de patiënt op een juiste manier door te verwijzen.

De opleiding hanteert de volgende definitie van fysiotherapie: *De fysiotherapeut ondersteunt (het verbeteren van) het bewegen van mensen in hun dagelijkse omgeving en hun maatschappelijke participatie, wanneer deze daarin een belemmering ervaren. Daarbij richt hij zich op de oorzaken van gezondheidsproblemen en op de gevolgen van ziekten, aandoeningen en syndromen, met als doel het bevorderen van de gezondheid met betrekking tot het bewegen in relatie tot participatie in de samenleving. Daarnaast richt hij zich nadrukkelijk ook op het ontwikkelen en toepassen van universele, selectieve, geïndiceerde en zorggerelateerde preventie en op het stimuleren van zelfmanagement van de patiënt.*

Als fysiotherapeut ben je niet alleen verantwoordelijk voor het "behandelen" van de patiënt, maar heb je ook een taak in het ontwikkelen van je vakgebied en het mee helpen onderbouwen van de handelingen die door de fysiotherapie worden uitgevoerd. Inzicht in je eigen functioneren en het opstellen van heldere verbeterplannen zijn daar onderdeel van.

1.1.2 Opleidingscompetenties Binnen onze opleiding fysiotherapie staan alle beroepsrollen van de fysiotherapeut centraal. We leiden je op in de volle breedte van het vak. De opleidingscompetenties zijn geformuleerd aan de hand van de drie beroepsrollen van de fysiotherapeut. Deze rollen zijn: hulpverlener, manager en beroepsontwikkelaar. In totaal gaat het om 7 competenties van de fysiotherapeut, die door de opleiding op drie niveaus zijn uitgewerkt. Aan het eind van je studie moet je de competenties beheersen op het niveau van de beginnende beroepsbeoefenaar. De loopbaancompetenties die tijdens de studieloopbaanbegeleiding aan de orde komen sluiten goed aan bij deze beroepscompetenties.

De opleiding is vooruitstrevend in het toepassen van zelfmanagement van de patiënt. Dit geldt zeker ook voor patiënten met chronische aandoeningen (het speerpunt van het cluster Zorg waar de fysiotherapieopleiding onderdeel van is). De fysiotherapeut probeert chronische aandoeningen te voorkomen en stimuleert bij het ontstaan van een chronische aandoening het zelfmanagement van de patiënt om het verloop van de ziekte positief te beïnvloeden.

Dit betekent dat de focus van de therapeut verschuift van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag van de patiënt. De patiënt en zijn behoeften staan centraal; er is veel aandacht voor de mens achter de klacht. Dit sluit aan bij actuele ontwikkelingen als vraaggestuurde zorg en keuzevrijheid in de zorg. Mensen worden mondiger, kritischer. Ze willen geen standaardproducten en meer de eigen regie voeren. De fysiotherapeut handelt dus op basis van kennis van de aandoeningen, kennis van wetenschappelijk bewijs en de wensen en mogelijkheden van de patiënt.

¹ Hier wordt de mannelijke vorm gebruikt. Daar waar hij, hem of zijn staat dient uitdrukkelijk ook zij of haar gelezen te worden.

We noemen dit denken en handelen vanuit evidence based practice (EBP).

Verder zal de fysiotherapeut van de toekomst niet alleen werken als zorgverlener, maar ook steeds meer als ondernemer. De fysiotherapeut kan zijn eigen positie op de gezondheidszorgmarkt beïnvloeden door gerichte keuzes te maken in zijn ontwikkeling. Ook besteedt de fysiotherapeut aandacht aan de bedrijfsvoering en aan het verbeteren van werkprocessen zodat de organisatie waar hij werkt, in stand wordt gehouden en verbeterd.

Binnen de opleiding is de wijze waarop je jezelf ontwikkelt als beroepsbeoefenaar en de ondersteuning die je daarbij nodig hebt, afgeleid van de wijze waarop je straks als fysiotherapeut je patiënt begeleidt en ondersteunt. Zoals jij straks de patiënt zult bevragen en de weg zult wijzen, zo willen wij dat bij jou doen.

Belangrijke aspecten van deze aanpak zijn:

- Zelf ontdekken van de wensen en vragen die je hebt ten aanzien van het beroep, van het studeren en van het functioneren binnen een hbo-opleiding.
- Bieden van een duidelijk kader en heldere doelen om te komen waar je als beginnend fysiotherapeut moet zijn.
- Helpen criteria te formuleren om eigen doelen te kunnen beoordelen en daarnaast heldere criteria stellen voor de producten die de opleiding van je vraagt.
- Bieden van een persoonlijke ondersteuning en begeleiding, die naast vraaggericht ook richtinggevend is. Daarbij gaan we uit van jouw wens om fysiotherapeut te worden en geven we zowel de mogelijkheden als de grenzen van de opleiding aan.

1.1.3 Onderwijskundige uitgangspunten Bij het vaststellen van het curriculum zijn we uitgegaan van een aantal onderwijskundige uitgangspunten passend bij de onderwijsvisie van de hogeschool. Het verwerven van de competenties van de fysiotherapeut staat centraal.

Competentieleren De opleiding Fysiotherapie definieert competentie als: 'adequaat handelen passend in de specifieke beroepscontext en bij de beroepstaak'. Het handelen is gebaseerd op deskundigheid. Het begrip deskundigheid omvat: geïntegreerde kennis, vaardigheden en houding. Doordat de competenties de uiteindelijke doelstelling van de opleiding zijn, leiden wij toekomstige beroepsbeoefenaren op die niet alleen beroepsmatig *kunnen* handelen maar dat ook daadwerkelijk professioneel *doen*. Na je studie ben je klaar om in het beroep aan de slag te gaan, dit is in de praktijk aangetoond. Je leert het beroep met behulp van realistische beroeps-situaties (binnenschools) en authentiek in de praktijk (buitenschools). Tijdens de opleiding maak je de ontwikkeling door van beginnend bekwaam (competentieniveau 1) naar het kunnen (-niveau 2) naar bekwaam handelen: startbekwame beroepsuitoefening (-niveau 3). Tijdens de opleiding ligt de nadruk op het ontwikkelen van fysiotherapeutisch handelen en behandelen. Daarmee neemt het ontwikkelen van sensomotorische vaardigheden een centrale plaats in. Juiste instructie en correct voorbeeldgedrag garanderen dat je later over de benodigde vaardigheden in de zorgverlening beschikt.

Visie op opleiden De opleiding hanteert verder als uitgangspunten voor het opleiden van studenten tot beginnend beroepsbeoefenaren:

- Het onderwijs is gebaseerd op realistische beroeps-situaties (binnenschools) en authentieke beroeps-situaties (in stages).
- Er is voldoende afwisseling in leertaken en ruimte om de oefenen.
- Er is een goede mix van groepsleren en individueel leren binnen de groep.
- In de oplopende studiejaren neemt de complexiteit toe.
- De docent daagt je uit tot een hoog ambitieniveau en vervult daarin verschillende rollen (rolmodel, expert, motivator, procesbegeleider).
- Je studieloopbaanbegeleider motiveert, stimuleert en ondersteunt je in je ontwikkeling waarbij er gewerkt wordt met het principe van afnemende sturing.

Methodisch fysiotherapeutisch handelen

Essentieel voor de hulpverlenerscompetenties van de fysiotherapeut is het methodisch fysiotherapeutisch handelen (MFH). Hieronder verstaat de opleiding: aanleren van een methodische werkwijze, klinisch leren redeneren, leren denken en handelen vanuit evidence based practice, en leren onderbouwen en verantwoorden van je beroepsmatige handelen.

In allerlei werkvormen zoals vaardigheidstrainingen, onderwijswerkgroepen, werkcolleges en patiëntsimulaties ontwikkel je dit. Je traint (senso) motorische vaardigheden, zowel begeleid door docenten en studentassistenten als onbegeleid, samen met andere studenten. Om bewust, doelgericht en systematisch te handelen en je handelen te onderbouwen wordt er ook veel aandacht besteed aan klinisch redeneren. Uiteindelijk zal je moeten aantonen dat je bekwaam bent in de realistische beroepscontext. Binnenschools doen we dit in patiëntsimulaties, buitenschools tijdens stages doe je dit in interactie met patiënten.

1.2 Propedeuse cohort 2011

De opleiding kent een propedeutische fase van 60 studiepunten, die afgesloten wordt met een propedeutisch examen. Je haalt het propedeutisch examen als je aan de vereisten van alle onderwijseenheden uit de propedeutische fase hebt voldaan.

De propedeuse heeft de volgende functies: **oriëntatie** hierbij oriënteer je je zowel op het beroep als op de studie in de post-propedeuse; **selectie** hierbij speelt de zelfselectie een grote rol; bij de selectie hanteert de opleiding het bindend studieadvies; **verwijzing** bij het staken van de studie helpen wij om een geschikt alternatief te vinden.

De propedeuse wordt onderverdeeld in **vier blokken**. In elk blok heb je tweemaal per week een onderwijswerkgroep (OWG) waarin je samen met medestudenten werkt volgens de principes van het probleemgestuurd onderwijs (PGO). Elk blok heeft een eigen thema en is gecentreerd rond een overkoepelende beroepstaak. Daarnaast nemen de vaardigheidstrainingen het hele jaar een belangrijke plaats in. Ook moet in elk blok een beroepsopdracht worden uitgevoerd. Daarnaast maken ook oriëntatiestages en simulatie-patiëntbijeenkomsten onderdeel uit van het programma en

er wordt aandacht besteed aan studieloopbaangegeleiding. Een overzicht en beschrijving van deze modules vind je in de studiehandleidingen van de propedeuse. Aan het einde van het eerste studiejaar krijg je een **bindend studieadvies**. Gedurende het tweede studiejaar en op het eind van het tweede studiejaar kan ook nog een bindend negatief studieadvies worden gegeven.

1.3 Postpropedeusefase, cohort 2010 en eerder

Het onderwijs in de hoofdfase (post-propedeutische fase) is op te delen in drie fasen:

1. De verdiepings- en verbredingsfase Duurt 6 kwartalen (80 studiepunten) en is ongedeeld; d.w.z. er is geen sprake van een overgang van het 2e naar het 3e studiejaar. De inhoud van de onderwijseenheden is gericht op verdieping en verbreding van beroepsgerichte competenties. Daarnaast stellen keuzeonderdelen jou in staat eigen keuzes te maken in de inrichting van je studie.

2. De seniorstage Gedurende 2 semesters (52 studiepunten) komt de nadruk te liggen op het leren in de praktijk. Deze periode loopt van het 2e semester van het derde studiejaar tot en met het 2e semester van het vierde studiejaar. In twee verschillende werkvelden geef je zelf verder gestalte aan je ontwikkeling tot beginnend fysiotherapeut, binnen het kader van voor de seniorstage geldende leerdoelen, zoals deze vermeld staan in de Informatiegids Seniorstage. Ondersteunende onderwijsactiviteiten helpen je bij de reflectie op en verwerking van deze stage-ervaringen.

Stage in buitenland Het is mogelijk om een van de stages door te brengen in het buitenland. Alle informatie over de stages is beschreven in de Informatiegids Seniorstage, die elk studiejaar wordt uitgebracht.

3. Minor Het laatste semester van de opleiding wordt ingevuld door één of twee minors (in totaal 30 studiepunten). Door de keuze van de minor geef je een eigen inkleuring aan jouw competenties, persoonlijke beroepsgerichte ontwikkeling en profilering. Aan het begin van het laatste jaar maak je, na overleg met je studietoetscoach, je keuze. Er zijn verschillende soorten minors. Je kunt kiezen voor een verdiepende of specialistische minor. Hiermee verdiep je je vooral binnen het domein van de fysiotherapeut. Ook zijn er in samenwerking met andere opleidingen binnen de hogeschool verbredende minors in ontwikkeling, zoals: 'Jong ondernemerschap en de multiprofessionele minor 'zorg voor mensen met chronische ziekten'.

Je kunt ook zelf een minorprogramma samenstellen, de zogenaamde vrije variant. Kies uit het aanbod van de hogeschool, of zoek naar mogelijkheden bij andere (inter)nationale hogere onderwijsinstellingen. Elke minor moet voldoen aan vijf eisen om als volwaardig bijprogramma naast de major te gelden: 1 Samenhangend minorprogramma. 2 Competentiegericht minorprogramma, wat inhoudt dat je binnen kritische beroepssituaties adequaat leert handelen door integratie van kennis en inzicht, vaardigheden en beroepshouding. 3 Competenties worden ontwikkeld tot minimaal op het niveau van afstudeerbekwaamheid van de fysiotherapeut. 4 Voldoende hbo-niveau, toetsbaar aan de hand van hbo-kernkwalificaties of Dublin descriptoren. 5 De competenties innoveren en onderzoeken moeten op voldoende niveau aan bod komen.

Sommige minors kunnen ook gevolgd worden voor de seniorenstages zijn afgerond.

1.4 Keuzeprogramma (alleen voor cohort 2010 en eerder)

Tijdens de studie kan je in totaal 2 vrije studiepunten verwerven. Deze behoren tot de hoofdfase van de major, maar ze kunnen ook al in de propedeuse behaald worden. Je geeft hiermee zelf invulling aan een deel van je onderwijsprogramma. Hij kan daarbij zelf voorstellen doen voor keuzeprojecten.

De student is zelf verantwoordelijk voor het behalen van deze keuzepunten. Het is ook aan hem te bepalen wanneer hij deze keuzepunten behaalt. Uitgebreide informatie over keuzepunten is beschreven in de Informatiegids Keuzepunten, die vanaf het begin van het schooljaar beschikbaar is.

1.5 Doorstroom mbo naar hbo

De opleiding Fysiotherapie kent geen verwante mbo-niveau, er is dan ook geen speciaal traject voor mbo-ers. Door de geïntegreerde beroepsgerichte opzet van het onderwijsprogramma zijn er in principe nog geen speciale trajecten mogelijk.

1.6 Organisatorische uitvoering van het onderwijs

1.6.1 Onderwijseenheden Het studieprogramma is opgebouwd uit onderwijseenheden. Een onderwijseenheid bestaat weer uit diverse leeractiviteiten die gericht zijn op het bereiken van beschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden. Een onderwijseenheid omvat 28 uur of een veelvoud daarvan. In de propedeuse is probleemgestuurd onderwijs (PGO) naast de vaardigheidstraining de meest voorkomende werkvorm, in de postpropedeuse is dat projectonderwijs. Van elke onderwijseenheid wordt een studenthandleiding uitgegeven waarin precies vermeld staat wat wij van je verwachten. Zo staat er o.a. in beschreven de beginvereisten, (deel) competenties en leeractiviteiten, beoordelingswijze, werkvormen, studieactiviteiten, literatuur, begeleidende docenten en de studiebelasting.

1.6.2 Werkvormen en studiebelasting binnen een onderwijseenheid De omvang van een onderwijseenheid is gebaseerd op de inschatting hoeveel een 'gemiddelde' student nodig heeft om alle onderdelen van die onderwijseenheid uit te voeren. In de tijd die voor die onderwijseenheid staat, is alles inbegrepen: voorbereiding, literatuurstudie, opdrachten in kleine groepen, vaardigheidstraining, colleges, toetstijd enz. Elke opdracht en activiteit wordt belast voor het aantal uren dat ervoor nodig is. De gemiddelde studiebelasting per onderwijsweek bedraagt 40 uur. D+ wil zeggen dat bij deze activiteit de docent aanwezig is. Hiertoe behoren de OWG groepen, hoorcolleges, werkcolleges, bijeenkomsten met je studieloopbaanbegeleider en vaardigheidstrainingen. Deze D+ activiteiten worden altijd ingeroosterd. Bij D- is de docent afwezig (dat wil zeggen: zelfstudie thuis, werken of oefenen in kleine groepen, bekijken van video's, opdrachten uitvoeren in of buiten de school, toetsing). D- activiteiten worden soms wel en soms niet ingeroosterd (zie verder).

1.6.3 Vrijstellingen Studenten die menen voor individuele vrijstelling in aanmerking te komen van één of meer onderwijseenheden, dienen hiertoe schriftelijk een gemotiveerd verzoek in bij de Examencommissie Fysiotherapie. Het verzoek moet worden voorzien van bewijsstukken waarmee wordt aangetoond dat reeds is voldaan aan de vereisten van de betreffende onderwijseenheid, of een of meer onderdelen daarvan. Verzoeken tot vrijstelling dienen zo spoedig mogelijk bij de start van het studiejaar te worden aangevraagd, maar in ieder geval vóór 1 oktober van het desbetreffende studiejaar. De beslissing over vrijstellingen ligt bij de Examencommissie. De commissie kan advies inwinnen bij docenten. De Examencommissie informeert de student schriftelijk en gemotiveerd over haar beslissing. Dit door de commissie ondertekende document geldt als bewijs van vrijstelling. Een kopie hiervan wordt afgegeven aan de studievoortgangsadministratie en/of wordt bewaard in het persoonlijk dossier van de student. Op de cijferlijst wordt de vrijstelling omgezet in de kwalificatie 'vrijstelling' (i.p.v. een cijfer).

1.6.4 Toetsing Toetsing is onderdeel van een onderwijseenheid en wordt ook in studiebelastinguren (SBU) uitgedrukt. Toetsing kan plaatsvinden op verschillende manieren, door praktijktoetsen, schriftelijke tentamens met multiple choice- en/of open vragen, opdrachten of presentaties. In de betreffende studenthandleiding vind je steeds aangegeven wanneer en op welke wijze beoordeling binnen een module plaatsvindt. Voor verdere informatie: zie de Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding en het toetskader (incl. de toetsplannen) dat elk studiejaar op 1 september vastgesteld wordt.

1.6.5 Roostering In principe worden lessen zoveel mogelijk geroosterd op 5 tot 6 dagdelen per week. Soms moeten we roosteren buiten deze dagdelen, we doen dat zoveel mogelijk aansluitend. Deze dagdelen kunnen per onderwijsp periode verschillen. Uiterlijk twee weken voorafgaand aan het begin van een blok (een half semester) worden de lesroosters gepubliceerd, waarin met name de D+ activiteiten (door docent begeleidde activiteiten) opgenomen zijn. Voor de propedeusestudenten worden daarnaast verplichte onbegeleide oefenmomenten ingeroosterd voor, na en tussen de begeleidde lessen in. Hoe daarin gewerkt wordt hoor je aan het begin van de studie. Het rooster kan van week tot week wisselen. Roosterwijzigingen worden bekendgemaakt via Black-board. Je moet er rekening mee houden dat sommige verplichte studie-activiteiten en/of toetsing in de avond-uren plaatsvinden.

1.7 Toelichting op de OER

In de Onderwijs- en Examenregeling (OER) staan alle formele regels en procedures met betrekking tot het onderwijs, de tentamens en de examens. Je vindt er de hogeschoolbrede afspraken over de opbouw van de onderwijseenheden, de beoordeling van de tentamens, het bindend studieadvies en het keuzedeel. Voorts per opleiding de uitwerking betreffende de organisatie van het onderwijs en de tentamens, de condities waaronder de tentamens en examens worden afgelegd, de bewaking van de studievoortgang en de individuele begeleiding.

De Onderwijs- en Examenregeling is een apart document dat aan het begin van het studiejaar wordt gepubliceerd in de Fysiowijzer op Blackboard.

1.8 Onderwijsprogramma cohort 2011-2012

Eerste studiejaar cohort 2011

- Blok 1 (In)stabiliteit in beweegketens
- Blok 2 Zelfmanagement, motivatie en preventie
- Blok 3 Neurologische problemen, nieuwe mogelijkheden
- Blok 4 De (a)specifieke aanpak van de rugpatiënt

In elk blok komen zowel de theorie als de vaardigheden die gerelateerd zijn aan het onderwerp aan de orde. De ontwikkeling van is in beide onderdelen verweven en komt expliciet aan de orde in de studieloopbaanbegeleiding. De uitvoering van een beroepsopdracht komt in elk blok terug, evenals een stage van 3 dagen aan het eind van drie van de vier blokken. Zowel de theorie als de praktijk worden aan het eind van elk blok getoetst.

Studieloopbaanbegeleiding zie 2.1

Tweede studiejaar cohort 2010 en eerder

Elk kwartaal (in tweede jaar en 1e periode derde jaar) worden vijf projecten aangeboden, waarbij de volgorde afhankelijk is van de groep waarin de student is ingedeeld.

Project	Preventie en veranderen van beweging en gedrag
Project	Multiprofessionele zorg
Project	Arbeid en Fysiotherapie
Project	Evidence Based Practice en Fysiotherapie
Skills	Vaardigheden binnen de fysiotherapeutische verrichtingen: inspectie, observatie, palpatie, teweegbrengen van articulaire bewegingen, masseren, fysische therapie i.e.z., sturen en oefenen, begeleiden en voorzien in hulpmiddelen; integratie van vaardigheden in het onderzoek en de behandeling met simulatiepatiënten
Voorbereiding/juniorstage	Methodisch handelen en klinisch redeneren, denken en doen; eigen vaardigheid in aanraken en bewegen
Juniorstage 1	Een hele dag per week op een praktijk-adres
Studiecoaching/portfolio	

Derde studiejaar

Project	Kwaliteitszorg
Skills	Vaardigheden binnen de fysiotherapeutische verrichtingen: inspectie, observatie, palpatie, teweegbrengen van articulaire bewegingen, masseren, fysische therapie i.e.z., sturen en oefenen, begeleiden en voorzien in hulpmiddelen; integratie van vaardigheden in het onderzoek en de behandeling met simulatiepatiënten.
Juniorstage 2	Een hele dag per week op een praktijk-adres
Vorbereiding Seniorstage	Persoonlijke Analyse BSMH / Beroepspecifiek Methodisch Handelen / Capita Selecta/EHBO
Senior Stage	1e Lijn of 2e en 3e Lijn Drie dagen per week op een praktijk-adres

Vierde studiejaar

Senior Stage	1e Lijn of 2e en 3e Lijn Drie dagen per week op een praktijk-adres
Minor	Stabiliteit en Beweging Praktijkgericht onderzoek in zorg innovatie Stress en Pijn, van Fixatie naar Beweging Fysiotherapie in Internationaal Perspectief Jong ondernemerschap (HSL) Zorg voor Mensen met chronische ziekten (cluster zorg) Vrije keuze minor

2 STUDENT BEGELEIDING**2.1 Studieloopbaanbegeleiding**

Je hebt gedurende de opleiding een vaste studieloopbaanbegeleider, waarmee je regelmatig je studieloopbaan bespreekt en die jouw aanspreekpunt is bij individuele studieproblemen. In de studieloopbaanbegeleiding staat de individuele ontwikkeling van professioneel gedrag centraal. De studieloopbaanbegeleiding ondersteunt jou in je identiteits-, studie- en beroepsontwikkeling. Uitgangspunt hierbij vormen vijf zogenaamde loopbaancompetenties: kwaliteitenreflectie (wat kan ik?), motievenreflectie (wat wil ik en waarom wil ik dat?), werkexploratie (waar vind ik werk dat bij me past?), loopbaansturing (hoe bereik ik dat?) en netwerken (wie kan mij daarbij helpen?).

De studieloopbaanbegeleider heeft daarnaast een adviserende rol in vergaderingen van de Examencommissie over besluiten t.a.v. de studievoortgang van de student (zoals extra herkansingen of de toelating tot een volgende studiefase). Het is daarom van belang dat je je studieloopbaanbegeleider op de hoogte houdt van alle persoonlijke omstandigheden die van invloed kunnen zijn op jouw studievoortgang.

2.2 Studieadvies eind eerste jaar

In het kader van de WHW heeft de opleiding Fysiotherapie besloten het bindend studieadvies in de Onderwijs- en Examenregeling op te nemen. De procedure die van toepassing is op het totstandkomen van het studieadvies, is opgenomen in de Onderwijs- en examenregeling (OER, bijlage E). De criteria op grond waarvan de studieadviezen worden vastgesteld staan vermeld in artikel 6.4 van de OER.

2.3 Stagebegeleiding

Informatie over de wijze waarop je tijdens de juniorstages en de seniorstages wordt begeleid, staat uitgebreid beschreven in de studiehandleiding juniorstage, respectievelijk de informatiegids seniorstage.

3 ORGANISATIE VAN DE OPLEIDING

3.1 Management/commissies

De onderwijsmanager Lucienne van Laar is integraal eindverantwoordelijk voor de inhoud en uitvoering van de opleiding Fysiotherapie. Dit betekent dat zij verantwoordelijk is voor een consistent opleidingskader, onderwijs-uitvoering en toetsing, onderwijsvernieuwing, personeelsbeleid, bedrijfsvoering, kwaliteitsbeleid en de uitvoering van de Onderwijs- en Examenregeling. Zij werkt hiervoor samen met de coördinatoren van de verschillende fasen en onderwijseenheden.

3.1.1 Examencommissie Voorzitter van de Examencommissie is de heer drs. H.P.A. Cambier. De commissie bestaat verder uit twee leden, dit zijn docenten. De Examencommissie ziet toe op naleving van de Onderwijs- en Examenregeling en is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de toetsen en de examens. Zij behandelt de brieven van studenten en andere betrokkenen.

Brieven aan Examencommissie De Examencommissie vergadert in de regel elke week op een vaste dag. Brieven die binnenkomen tot en met de vrijdag voorafgaand aan een vergadering, worden tijdens de eerstvolgende vergadering van de Examencommissie besproken. Nadat de brief is besproken, krijgt de student binnen maximaal 2 werkweken antwoord van de Examencommissie. De student krijgt bericht als de behandeling van de brief langer dan 3 werkweken duurt. Brieven aan de Examencommissie dienen aan de volgende eisen te voldoen om behandeld worden: aanbieden in een volledig geadresseerde envelop, A4- formaat, geprint en met vermelding van volledige naam, adres, studentnummer en groep en een duidelijke vraagstelling met motivatie. Indien een groep een brief stuurt, moet 1 persoon als aanspreekpunt aangegeven zijn, deze persoon dient bovengenoemde gegevens te vermelden. Het is ook mogelijk de Examencommissie te bereiken via: fysio.excie@hsleiden.nl. De student kan zich tot de Examencommissie richten o.a. met vragen en/of opmerkingen rond tentamens, examens, afwijkingen van een tentamenrooster, extra herkansingen, vrijstellingsverzoeken e.d.

3.1.2 Opleidingscommissie (OC) De OC bestaat uit 6 leden, waarvan de helft wordt gekozen uit en door de studentengeleding. De andere leden zijn personeelsleden. Hiervan wordt één lid aangewezen door de onderwijsmanager. De leden worden gekozen voor een termijn van 2 jaar. Herkiesbaarstelling is mogelijk. Verkiezingen vinden plaats in september. Zo spoedig mogelijk daarna vindt de eerste bijeenkomst van de nieuwe OC plaats. De OC brengt gevraagd of ongevraagd advies uit aan de onderwijsmanager van de opleiding over alle andere aangelegenheden betreffende het onderwijs in de desbetreffende opleiding.

In ieder geval betreft dit: de concept onderwijs- en examenregeling voorafgaand aan vaststelling en de wijze van uitvoeren van de lopende onderwijs- en examenregeling.

3.2 Overige commissies

3.2.1 Klankbordgroep Elk kwartaal per studiejaar komt een studentenpanel bij elkaar, de zogenaamde klankbordgroep. Dit panel bestaat uit studenten van een bepaalde fase, de (fase)coördinator en de kwaliteitscoördinator van de opleiding. In de panelgesprekken wordt met studenten het gevolgde onderwijs geëvalueerd op het niveau van de inhoud en de organisatie. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de resultaten van het LOEI. Doel is 'het optimaliseren van de kwaliteit van het onderwijsprogramma op de langere termijn'.

3.2.2 Curriculumcommissie De curriculumcommissie heeft als taak de onderwijsmanager te adviseren over aanpassingen van het curriculum op grond van onder meer ontwikkelingen in het beroep, onderwijskundige ontwikkelingen, accreditatie-eisen en evaluatieresultaten².

3.2.3 Toetscommissie De toetscommissie van de opleiding heeft als taak de kwaliteit van toetsen te verbeteren. Dit doet zij door te adviseren over het ontwerp, de afname en de beoordeling; door te controleren of de toetsen voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria; en door verbeterprocessen te initiëren.

3.3 Jaaroverzicht met activiteiten, studentenvakanties en collegevrije dagen

Gegevens voor het jaaroverzicht zijn bij aanvang van het studiejaar beschikbaar in de Fysiowijzer op Blackboard.

3.4 Informatievoorziening

De gegevens in deze studiegids zijn genoteerd onder voorbehoud, er kunnen gedurende het studiejaar wijzigingen optreden. Voor actuele informatie kijk je in de Fysiowijzer op Blackboard. Mededelingen, waaronder roosterwijzigingen en tentamenuitslagen worden bekendgemaakt via Blackboard. Blackboard wordt als officiële informatiebron gebruikt. Raadpleeg minimaal 1 keer per dag de berichten. De studie-voortgangsgegevens zijn te raadplegen via Osiris.

² Doel, taken en werkwijze curriculumcommissie Fysiotherapie, 10 maart 2010

4 PROFESSIONAL MASTEROPLEIDING EN POST-HBO SCHOLINGEN

4.1 Inleiding

Hogeschool Leiden is naast aanbieder van een bacheloropleiding Fysiotherapie tevens aanbieder van een post-hbo programma en een masteropleiding. Belangrijke uitgangspunten bij het ontwikkelen van het programma zijn: het Beroepsprofiel en Competentieprofiel Fysiotherapeut; het ontwikkelde accreditatiesysteem voor na- en bijscholingscursussen voor fysiotherapeuten en het inspelen op de arbeidsmarkt voor fysiotherapeuten.

De algemene doelstelling is het verhogen van het competentieniveau van de competenties voor de fysiotherapeut. Speerpunten in het programma zijn: Fysiotherapie bij mensen met chronisch ziekten en ouderen, zelfmanagement en preventie(beweegprogramma's), coaching en klinimetrie. Deze onderwerpen worden aangeboden in aparte post-hbo cursussen en in een hbo-master.

4.2 Scholingsprogramma Master Fysiotherapie/ Oefentherapie bij mensen met chronische ziekten

Deze opleiding leidt je op tot specialist hulpverlener en innovator. Je kunt kiezen uit de specialisatie: hart-, long- en vaat problematiek, reumatisch- en orthopedische problematiek, de problematiek van de centraal neurologische aandoeningen en geriatrische problematiek. Kenmerken van de opleiding zijn aandacht voor preventie en toepassing van recente inzichten uit de vakliteratuur waarbij de patiënt in zijn leefwereld centraal staat. In vijf semesters krijg je alle bagage mee om een master te worden. Gedurende de studie houd je in een portfolio zelf bij welke competenties je in welke mate beheerst. In de eindopdracht komen al je verworven kennis en vaardigheden tot uiting.

De verkorte master opleiding Voor fysiotherapeuten die geregistreerd staan in het specialistenregister Geriatriefysiotherapie van het KNGF maar geen masterdiploma hebben, is er de mogelijkheid om een verkort traject te volgen met vrijstellingen voor de specialistenlijst en zo hun diploma master fysio-therapie te behalen.

4.3 Aanschuifonderwijs in de master opleiding

Voor geïnteresseerde fysio- en oefentherapeuten bestaat ook de mogelijkheid om afgeronde delen van de masteropleiding te volgen in blokken van enkele dagdelen.

4.4 Masterclass Fysiotherapie

De Masterclass Fysiotherapie is een bijeenkomst voor fysiotherapeuten die belangstelling hebben in de uitkomsten van praktijkgericht onderzoek. Praktijkgericht onderzoek betreft enerzijds de implementatie van uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek in de praktijk en anderzijds het inbrengen van praktijkproblemen uit de dagelijkse praktijk als startpunt van wetenschappelijk onderzoek. De masterclass biedt een platform om voorbeelden van wetenschappelijk onderzoek te presenteren met als doel een brug te slaan tussen wetenschap en praktijk. De masterclass wordt

minimaal eenmaal per jaar door Hogeschool Leiden georganiseerd en is gratis toegankelijk

4.5 Post-hbo cursussen en nascholingen

Naast de master verzorgt de hogeschool ook een groot aantal thematische post-hbo cursussen op het gebied van fysiotherapie zoals o.a. valpreventie, de fysiotherapeutische begeleiding van patiënten met COPD en astma, coronaire aandoeningen en hartfalen, oncorevalidatie, diabetes, beweeg- programma's en de gedragsgeoriënteerde benadering van patiënten met chronische pijn. De samenstelling van het scholingspakket is gericht op ontwikkelingen in het werkveld en de maatschappij. Je kunt je door deze cursussen altijd blijven ontwikkelen en je kennis en vaardigheden verdiepen.

Van de hoed en de rand lezing Ieder jaar vinden twee lezingen plaats in de cyclus 'van de hoed en de rand'. In elke lezing staat een actueel thema centraal. De lezingen worden goed bezocht door fysiotherapeuten uit de hele randstad.

4.6 Meer informatie

Kijk voor meer informatie over de master op www.hsleiden.nl/master-fysiotherapie-oefentherapie en voor meer informatie over de post-hbo cursussen en nascholingen op www.hsleiden.nl/professionals/zorg of neem contact op via servicedesk@hsleiden.nl.